מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את הזכויות הבסיסיות של בני נוער שעובדים
- להבין מהו תלוש שכר ולמה חשוב לקבל אותו
- לדעת למי לפנות כשמשהו לא בסדר במקום העבודה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – הבנת המושגים

1. א – מסמך שמראה כמה עבדתי וכמה קיבלתי
2. ג – נטו זה הסכום שבאמת מקבלים, ברוטו זה לפני ניכויים
3. ב – לא מקבלים תלוש ואין דיווח רשמי על העבודה
4. ב – קשה להוכיח שהייתי בעבודה ולקבל הכרה
5. ב – למבוגר אחראי או לגורם מוסמך כמו מפקח עבודה

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – זו זכות בסיסית של כל עובד לפי החוק
2. לא נכון – עבודה בשחור מזיקה לעובד ומסוכנת, גם אם נראה שמקבלים יותר
3. נכון – חוק עבודת נוער מגן במיוחד על עובדים צעירים
4. לא נכון – חשוב לספר למבוגר אחראי או לפנות לגורם מוסמך
5. נכון – זהו כלי לפיקוח על תנאי העבודה של נוער

חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. תלוש
2. בשחור
3. נטו
4. מבוגר
5. נוער

חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

- 1 – ב (מסמך חודשי שמפרט שעות ושכר)
- 2 – ד (עבודה בלי תלוש ובלי דיווח)
- 3 – ה (הכסף שבאמת מקבלים ליד)
- 4 – א (בודק שמעסיקים פועלים לפי החוק)
- 5 – ג (תיעוד שעות עבודה של נער עובד)

חלק ה׳ – ענו בקצרה

1. כדי שיהיה תיעוד של העבודה, השכר וההפרשות, ולהגן על זכויות העובד
2. קשה לו להוכיח שעבד שם ולדרוש את השכר או פיצוי על פגיעה

חלק ו׳ – דילמה לחשיבה

1. תשובה טובה תכלול: אין תיעוד רשמי של העבודה, אין הגנה במקרה של פגיעה או סכסוך עם המעסיק, קשה להוכיח כמה עבדו וכמה מגיע להם, ובני נוער פגיעים יותר כי פחות מכירים את זכויותיהם ופחות נוטים להתלונן

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלוש הוא תיעוד שעות ושכר, חשוב להגנה על זכויות
- נטו=מה שמקבלים בפועל, ברוטו=לפני ניכויים
- פונים למבוגר אחראי או לגורם מוסמך כמו מפקח עבודה

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בשאלה אם מישהו כבר עבד ולבקש לשתף בלי לפרט שמות מעסיקים
- כדאי להקדיש זמן לדיון על הדילמה בחלק האחרון בקבוצות קטנות לפני כתיבה אישית
- אפשר להציג דוגמה של תלוש שכר ריק (ללא פרטים אישיים) כדי להמחיש את המושגים

דף תרגול: זכויות נוער בעבודה

דף התלמיד/ה · רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בני נוער רבים מתחילים לעבוד כבר בגיל צעיר, בחופשות או אחרי הלימודים. לעובדים צעירים יש זכויות מיוחדות בחוק, וחשוב להכיר אותן כדי לדעת מה מגיע להם ומה אסור שיקרה להם במקום העבודה.

1 חלק א׳ – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו תלוש שכר?

א) מסמך שמראה כמה עבדתי וכמה קיבלתי ב) כרטיס כניסה למקום העבודה

ג) רשימת משימות לעובד ד) חוזה שכירות

2. מה ההבדל בין נטו לברוטו?

א) אין הבדל ב) נטו זה לפני ניכויים ג) נטו זה הסכום שבאמת מקבלים, ברוטו זה לפני ניכויים

ד) ברוטו זה הסכום שמקבלים ליד

3. מה קורה כשעובדים 'בשחור'?

א) מקבלים יותר הגנה בחוק ב) לא מקבלים תלוש ואין דיווח רשמי על העבודה

ג) מקבלים פנסיה אוטומטית ד) זה חוקי לגמרי

4. אם קרתה תאונה בעבודה בשחור, מה הבעיה?

א) אין בעיה ב) קשה להוכיח שהייתי בעבודה ולקבל הכרה ג) מקבלים פיצוי כפול ד) זה לא משנה

5. למי אפשר לפנות כשמשהו לא בסדר במקום העבודה?

א) רק לחברים ב) למבוגר אחראי או לגורם מוסמך כמו מפקח עבודה ג) אסור לספר לאף אחד

ד) רק להורים של חברים

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	לכל עובד, גם נער, מגיע לקבל תלוש שכר	☐	☐
2	עבודה בלי תלוש היא דרך טובה לקבל יותר כסף בלי בעיה	☐	☐
3	לנוער יש חוק מיוחד שקובע כללים על שעות עבודה ותנאים	☐	☐
4	אם משהו לא בסדר בעבודה, עדיף להמשיך בשקט ולא לספר לאף אחד	☐	☐
5	פנקס עבודה הוא מסמך שמתעד את שעות העבודה של נער עובד	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשעובדים, מקבלים דף שנקרא _____ שמפרט את השכר

2. עבודה בלי תלוש ובלי דיווח נקראת עבודה _____

3. הסכום שבאמת מקבלים ליד נקרא _____

4. אם משהו לא בסדר במקום העבודה, צריך לספר ל _____

5. החוק שקובע כללים מיוחדים לעובדים צעירים נקרא חוק עבודת _____

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תלוש שכר	___	**א.** בודק שמעסיקים פועלים לפי החוק
2. עבודה בשחור	___	**ב.** מסמך חודשי שמפרט שעות ושכר
3. נטו	___	**ג.** תיעוד שעות עבודה של נער עובד
4. מפקח עבודה	___	**ד.** עבודה בלי תלוש ובלי דיווח
5. פנקס עבודה	___	**ה.** הכסף שבאמת מקבלים ליד

5 חלק ה' – ענו בקצרה

ענו בקצרה.

1. מדוע חשוב לקבל תלוש שכר גם אם זו עבודה קטנה וקצרה?

2. תנו דוגמה אחת למה שעלול לקרות לעובד שעובד בשחור ונפגע או לא מקבל את השכר המגיע לו

6 חלק ו' – דילמה לחשיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. במסעדה מציעים לכם לעבוד 'בשחור' בלי תלוש, כדי 'לקבל יותר נטו'. מה מפסידים כשאין תלוש, ולמה זה מסוכן דווקא לבני נוער? כתבו את דעתכם והסבירו

כרטיס יציאה

מה זה תלוש שכר ולמה חשוב לקבל אחד?

מה ההבדל בין נטו לברוטו?

למי פונים כשמשהו לא בסדר בעבודה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀